

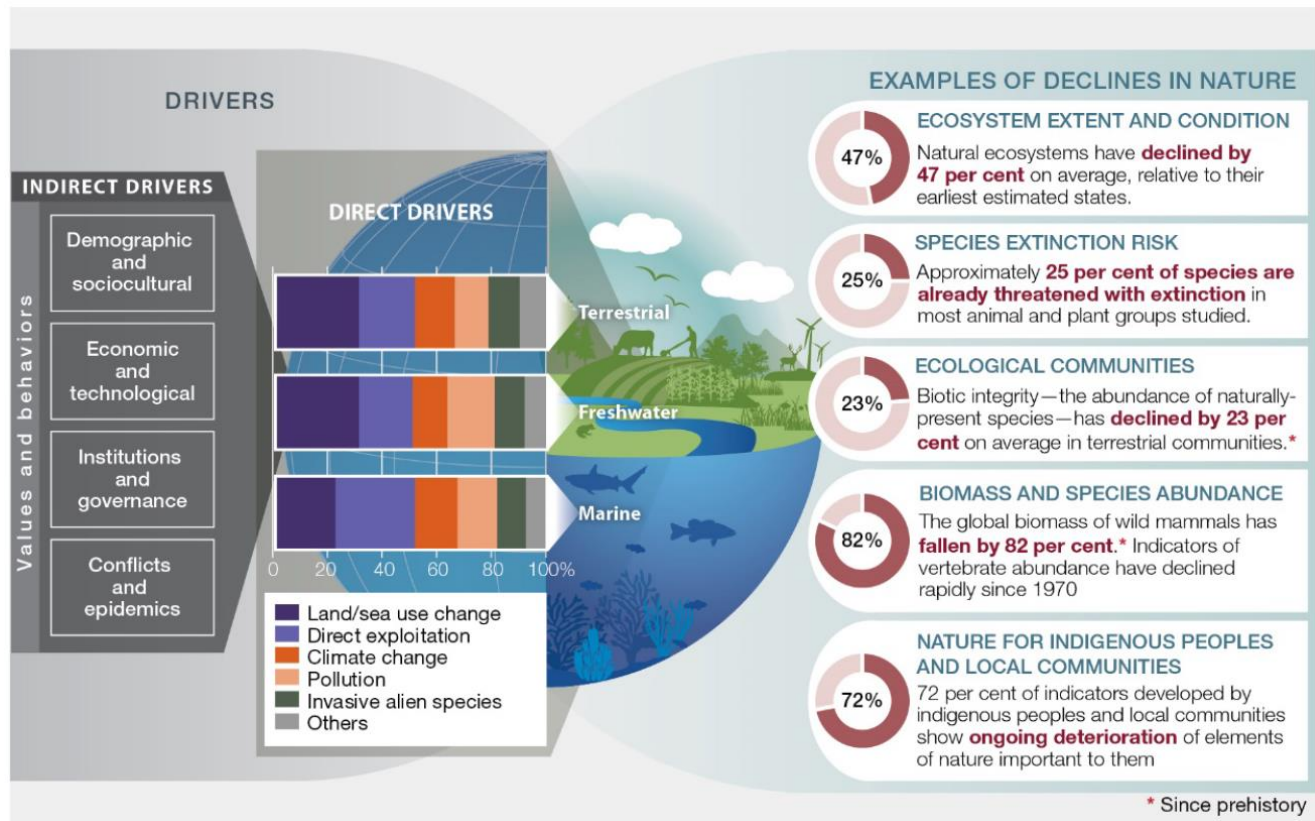
Forvaltning af vores fælles natur

- planlægning og balancering af interesser

Wilhelm 2019
– Beskyt & benyt

Signe Nepper Larsen

IBPES 2019: Hvorfor går naturen tilbage, og hvad gør vi ved det?

Biodiversitet højt på den politiske dagsorden

5.11.19 Politiken

Statsminister vil have organisationer til at samarbejde om naturen

Statsministeren havde mandagen række interessenter til møde om Danmarks biodiversitet.

KLIMA

RITZAU

Statsminister Mette Frederiksen (S) havde mandag inviteret 60 organisationer og repræsentanter fra erhvervslivet til stormøde om Danmarks biodiversitet. På Marienborg diskuterede de med politikere, hvordan man styrker biodiversiteten i Danmark.

Mette Frederiksen opfordrede til handling og kompromiser over for deltagerne, der spændte fra Dansk Erhverv over Danmarks Naturfredningsforening til Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri. Og statsministeren mindede om sit eget engagement for naturen i sine unge år.

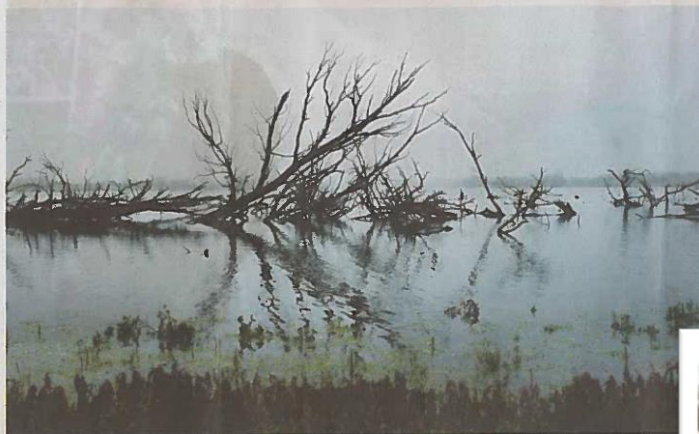
»I min egen skoletid var jeg meget engageret. Jeg var aktiv i Forsøgsdyrenes Værn og i Verdensnaturfonden. Og mine

lormpepene gik til kaskelothvalen Jens og støtte til at plante regnskov, sagde hun og understregede over for de fremmødte organisationer, at situationen er alvorlig, at biodiversiteten falder hurtigt, og at flere og flere arter er truet eller forsvinder helt.

Og statsministeren opfordrede deltagerne i debatten til at komme hinanden i møde: »Vi skal huske, at det ikke gør noget at have lidt fakta med i diskussionen. Hvis den bliver for hidsig og polariseret, så taper naturen. Derfor må vi bruge vores stærke tradition for at finde kompromiser og løsninger,« sagde hun.

Statsministeren tilføjede om landbrugets rolle: »Vi kommer også til at se på kvalitetsledelse og styrkning i landbruget (...). Vi kommer til at se på, hvordan vi får skabt nogle sammenhængende naturområder, fordi dyr vandrer. Så hvis vi kun tænker få naturområder, så vil for eksempel nogle af pattedyrene ikke få optimale betingelser,« sagde statsministeren.

SF: Vi er afhængige af biodiversitet
Enhedslistens miljø- og klimaordfører, Mal Villadsen, siger, at »der er ingen tvivl om, at der er rigtig mange landmænd,

BIODIVERSITET. Naturen skal beskyttes. Alt for meget natur og alt for mange dyrearter er truet. Arkivfoto: Miriam Dalsgaard

der gerne vil naturen det godt. »Vores udfordring i Danmark er, at vi har plastrer næsten hele vores jord til med landbrugsareal. Det bliver vi nødt til at ændre på,« siger hun.

Enhedslisten har i sin naturplan foreslået, at der skal oprettes 35 nationalparker, og at 25 procent af landarealet og 25 procent af havarealet i Danmark skal udpeges som naturzone.

SF vil rejse en forespørgsel i Folketinget for at få et bredt flertal bag en lov om natur og biodiversitet.

»Vi er dybt afhængige af biodiversiteten i vores natur, fordi den skaber robuste økosystemer,« siger naturordfører Anne Valentina Berthelsen (SF).

»Det er dyr, planter, svampe og bakterier, der renser vores vand, vores jord, vores luft og bestøver de afgrøder, som vi spiser, og hjælper med at holde på klimagasser

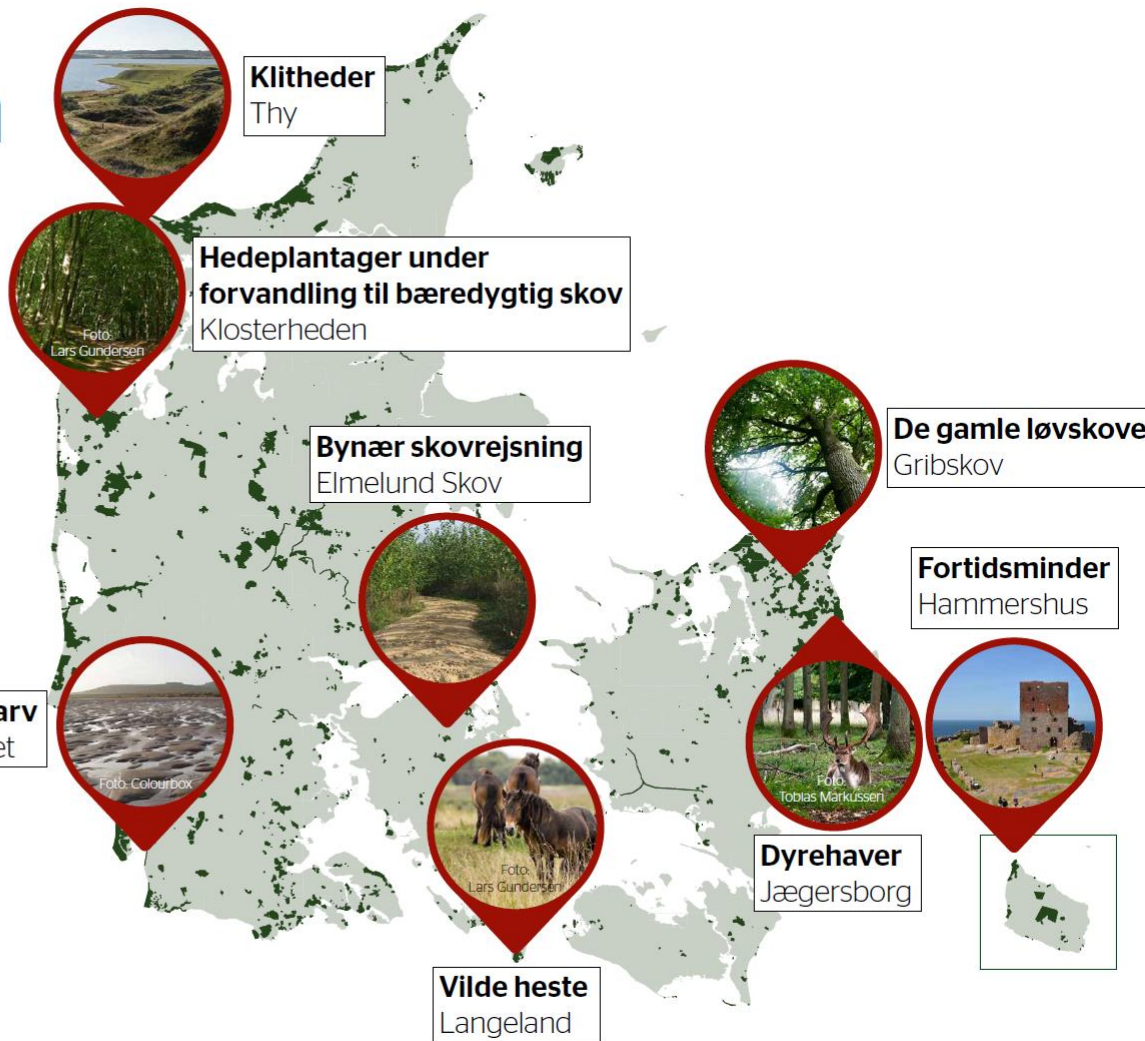

Naturstyrelsen forvalter vores fælles naturarv

5 % af Danmarks areal

De statslige naturområder

Vores fælles natur rummer
**skove, klitlandskaber, heder
og meget mere**

Nåleskove
29,3 %

Løvskeve
21,9 %

Eng, marsk mose og strand
16,2 %

**Heder, overdrev,
klit og klipper**
14,3 %

Søer og vandløb
7,8 %

**Krat, slette, ager
mv.**
7,6 %

**Andet
brandlinjer,
fortidsminder
mv.**
2,8 %

Statslige naturområder indgår
i alle Danmarks 5 nationalparker

Omkring 60 % er udpeget
som beskyttede Natura 2000-områder

De statslige naturområder giver danskerne **vildere natur**

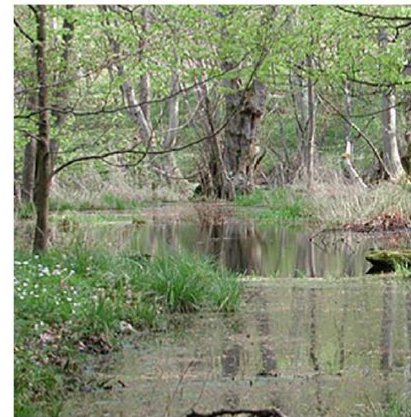
Flere større,
sammenhængende
naturområder.

Naturens ingeniører som
vilde heste, bisoner
og bævere hjælper til.

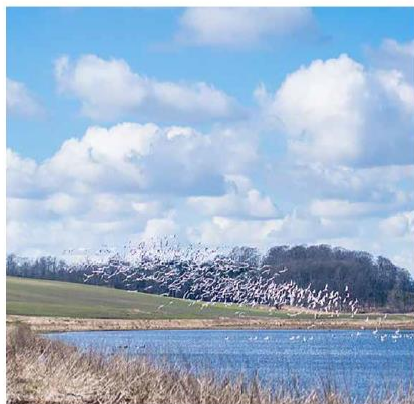

Dobbelt så meget
biodiversitetsskov uden
træproduktion, så der vil
være urørt skov og
biodiversitetsskov på
22.800 hektar.

Over 550 nye søer og
vandhuller på 20 år.

De statslige naturområder giver danskerne **ny natur**

Store naturgenopretningsprojekter som genopretningen af Søborg Sø.

På under 20 år er 22 kornmarker blevet til blomstrende overdrev på Fyn.

Over 100 nye skove og skovområder er skabt sammen med kommuner og vandværker de sidste 30 år.

I 2018 blev der plantet 1 million træer.

De statslige naturområder giver danskerne **sjældne arter og naturtyper**

Levesteder for over **1.000** af Danmarks truede arter

Målrettet naturpleje som græssende dyr, høslet
og kontrollerede brande skal bevare sjældne arter
og naturtyper som heder og overdrev.

4 ud af 5 danskere
har under 5 km til et statsligt naturområde

Flere end 100 millioner
årlige besøg

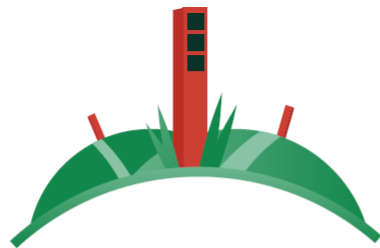

De statslige naturområder giver danskerne **fri adgang 24-7**

20.000

arrangementer årligt

3.000

afmærkede ruter

200

skove med fri teltning

40

forskellige motionsformer

De statslige naturområder giver danskerne **bæredygtige skove**

Alle skove, der ikke er udpeget som biodiversitetsskov, drives naturnært.

Vi tager hensyn til fuglereder, fortidsminder og anden sårbar natur ved hjælp af såkaldte “Pas på”-kort.

50 % flere hjemmehørende træer og buske i Klosterheden Plantage på 15 år.

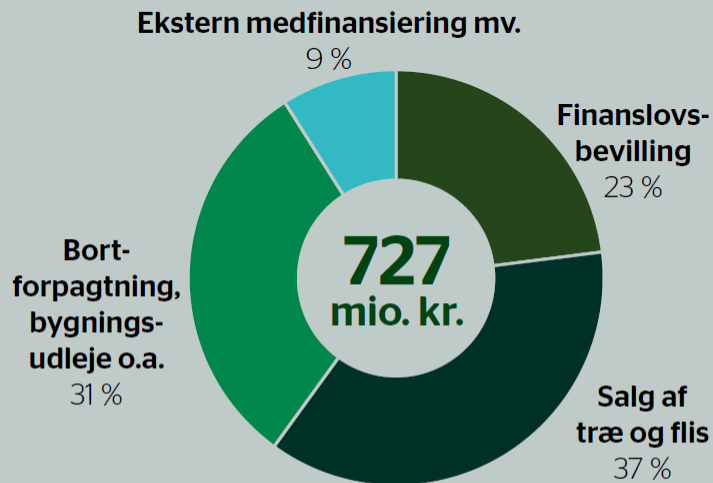
Gribskov er blevet dobbelt så våd på 30 år.

Op mod 500.000 livstræer skal udpeges og aldrig fældes.

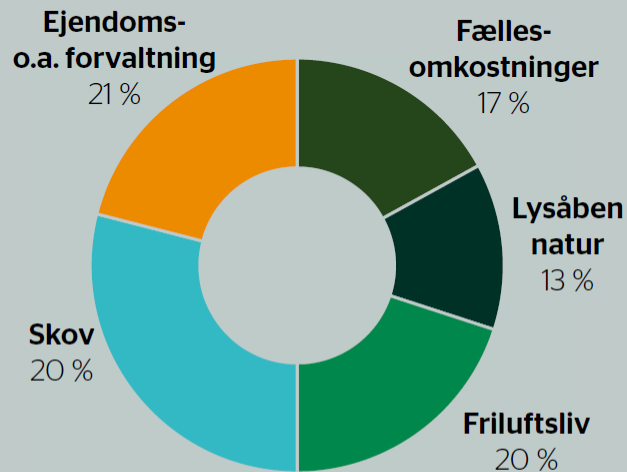
Vi investerer i natur og friluftsliv

Alle indtægter fra bæredygtig skovdrift, forpagtningssaftaler, udleje af arealer, bygninger og jagt, samt donationer og partnerskaber bliver investeret i naturen og friluftslivstilbud til danskerne.

Her kommer pengene fra

Det går pengene til

Finansiering og udgifter er ekskl. anlægsbevillinger, Kystdirektoratet og Nationalparkerne.

Bedre og mere natur – gode naturoplevelser – dilemma?

Tegning: Claes Movin, 1992 – fra udstillingen: Hvad gør EU ved landskabet?

Naturplejemetoder og valg af virkemiddel i Naturstyrelsen

Rødme Svinehaver, Fyn

De statslige naturområder giver danskerne **sjældne arter og naturtyper**

I 1987 blev der på Høje Møn registreret **ét enkelt individ** af den meget sjældne orkidé horndrager.

Efter målrettet naturpleje var der 28 år senere **2.000 horndragere.**

Ny natur med mulighed for ”overgange”: Rise Skov

- Statsligt opkøb af ”jagtejendom” på 228 ha tæt på det 60 ha store statsejede Skindbjerglund ved Lindenberg Ådal i april 2019
- Uforløst naturpotentiale i/tæt på Natura 2000-område
- Der findes allerede kalkoverdrev, ferske enge og gamle egeskove.
- Ændring af omdriftsarealer og juletræsmarker til fx overdrev, overgangszoner mellem skov og åbent land
- ”Vilde heste” fra Langeland.

Læs landskabet!

- Landskab og geologi
- Arealets udviklingshistorie
- Tæt på eksisterende værdifuld natur
- Større sammenhængende naturområde
- Fri succession og målrettet græsning mv.

Vildere natur på statens arealer

Bison på Bornholm

Bæver i Vestjylland

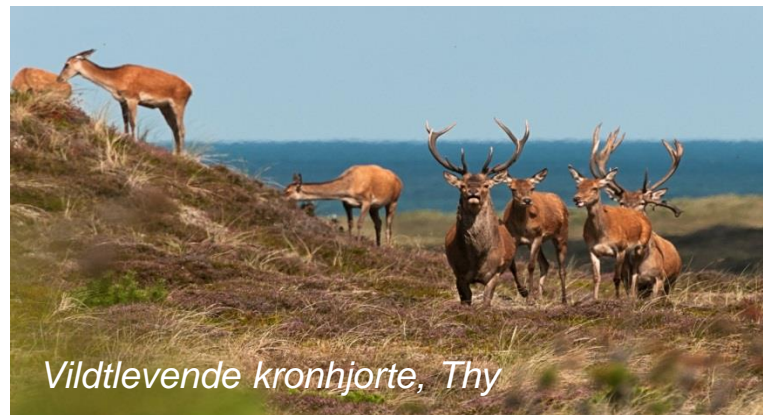

Heste i Gribskov, Nordsjælland

Galloway-stude i Oksbøl i Vestjylland.

Vildere natur på statens arealer

2020 mål for biodiversitet

EU 2020 mål om arter og naturtyper - biodiversitetsstrategiens mål 1 og 3:

Mål for forbedret eller gunstig status	Gunstige Status 2004-2007	Mål 2020 inkl forbedret	Stigning, afrundet
Natura 2000 naturtyper	17%	33%	100%
Natura 2000 arter	17%	25%	50%
Fuglearter	52%	80%	50%

- **Natura 2000 indsatsen derfor vigtig.**
- **Plus indsats for bilag 4 arter**
FNs Aichi mål nr. 12: Undgå uddøen af globalt / nationalt truede arter inden 2020 + forbedring for især de arter, som er gået mest tilbage.

Erhvervs-PhD: 2020-måls-analyse (Erik Buchwald)

Hvilke truede arter kan vi hjælpe hvor på NST arealer?
Fokus på 2020 målene for biodiversitet

Hvor er de truede arter?

Hvad har de brug for?

Hvad virker?

Er der noget der virker? Skov-arter

Rødlisten, start 1850. Dvs. 170 års udvikling:

Regionalt Uddøde (RE) skovarter

Periode	Uddøde skovarter (N)	Uddøde dødtveds arter	NB
1851 – 1900	41	14 (34 % of N)	En pulje på 1364 dødtveds arter i DK, heraf 233 truede.
1901 – 1950	48	12 (25 % of N)	
1951 – 2000	46	4 (9 % of N)	
(2001 – 2019)	(0) usikkert tal	0	
Total	135	30 (22 % of N)	170 år

- **Ingen accelereret uddøen** af danske skovarter siden 1850.
- **Endda modsat for dødtveds arter**, men der kan være en forsinket effekt?
- Der er **stadig** 880 truede skovarter (heraf 233 dødtveds arter).
- **Håb?**: 10 af de 30 tidligere uddøde dødtveds-arter er kommet igen i statsskovene siden 1994 (4 svampe + 6 biller). Især siden 2005 i urørt skov udlagt i 1994 jf. Naturskovs-strategien. *Eghjorten genudsat*.
- Målrettet indsats hjælper men kræver ressourcer.
- Truede **skovfugle** er generelt i fremgang, men **sommerfugle** uddør løbende.

Uddøen og genkomst på statens arealer de sidste 30 år (1990-2019)

Pulje= i alt 347 uddøde arter i DK

Det er summen fra Rødliste 1980 (DOFs)+1990+1997+2010

	Uddøde* arter NST siden 1990	Genkomne uddøde NST siden 1990	NB
Fugle	4	14	Af de genkomne er 3 udsat (bæver, eghjort og mørk pletvinge) og 6 arter fundet sporadisk (5 natsværmere og hærfugl). På 30 år
Pattedyr		2	
Sommerfugle	5	10	
Biller		8	
Guldsmede		1	
Karplanter		2	
Lav		5	
Svampe	1	18	
Total	10	60	

**Inkl. 6 truede arter som er forsvundet siden 1990 fra statens arealer*

- Målt på uddøen og genkomst er **tilbagegangen på statens arealer nok vendt.**
- Men ikke mindst **dagsommerfugle** er stadig i kritiske problemer.
- Vi venter spændt på den opdaterede **nationale rødliste.**

Uddøen og genkomst NST 30 år – biotopfordeling

	Uddøde* arter NST siden 1990	Genkomne uddøde NST siden 1990	NB
Skovbevoksning	3	20	Balancen bedre i skov end i lysåbne biotoper.
Dødt ved	0	10	
Tør lysåben	7	19	
Våd lysåben	0	11	
Total	10	60	På 30 år

* Inkl. 6 truede arter som er forsvundet siden 1990 fra NST

- Ud fra disse og andre data er problemerne størst i de tørre lysåbne biotoper som hede, overdrev, eng mv. (herunder i lysninger i skov).
- Her ser det ud til at være værst for de blomstersøgende insekter, som f.eks. sommerfugle.
- NST er i gang med en større gennemgang af forvaltningen af DE lysåbne biotoper for at kunne optimere naturbeskyttelsen.

Vi ses derude

